Toto rozhodnutí vydané Krajskou hygienickou stanicí Olomouckého kraje nabylo právní moci dne: 17.4.2023
a je vykonatelné dnem: 17.4.2023
-5- Vystaveno 17.4.2023 podpis

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE OLOMOUCKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V OLOMOUCI

V Prostějově dne 6.4.2023

Č. j.: KHSOC/12202/2023/PV/HOK
Sp. značka: KHSOC/04739/2023

Účastník řízení:
Moravská vodárenská, a.s.
Tovární 1059/41
779 00 Olomouc

ROZHODNUTÍ

Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci (dále jen „KHS"), jako správní úřad věcně a místně příslušný podle § 82 odst. 1, 2 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb."), v řízení o žádosti podle § 3a odst. 1 tohoto zákona, vydává toto

rozhodnutí:

právnické osobě **Moravská vodárenská, a.s., se sídlem Tovární 1059/41, 779 00 Olomouc**, IČO: 61859575 (dále jen „účastník řízení"), jakožto osobě uvedené v § 3 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., provozující vodovod pro veřejnou potřebu Malé Hradisko, zásobující Obec Malé Hradisko (dále jen „vodovod pro veřejnou potřebu"), se

- **určuje** mírnější hygienický limit pitné vody v ukazateli **dusičnany**, a to v hodnotě **80 mg/l**, ve vodovodu pro veřejnou potřebu v obci Malé Hradisko, který zásobuje cca 336 obyvatel,
- **určuje** mírnější hygienický limit pitné vody v ukazateli **chloridy**, a to v hodnotě **150 mg/l**, ve vodovodu pro veřejnou potřebu v obci Malé Hradisko, který zásobuje cca 336 obyvatel,
- určení mírnějšího hygienického limitu v ukazateli dusičnany a chloridy **se omezuje na dobu do 6.3.2026.**

V souladu s § 99 zákona č. 258/2000 Sb., se pro užití pitné vody s mírnějším hygienickým limitem v ukazateli dusičnany a chloridy stanoví:

1. S odkazem na § 3a odst. 8 zákona č. 258/2000 Sb. provozovatel **neprodleně informuje** odběratele a další osoby v obdobném postavení o:
   - určení mírnějšího hygienického limitu v ukazateli dusičnany v hodnotě 80 mg/l a v ukazateli chloridy v hodnotě 150 mg/l,
   - **nepříznivých zdravotních účincích** dusičnanů a chloridů na lidské zdraví,

- **vyloučení užití této vody pro přípravu kojenecké stravy a nápojů,**
- doporučení **omezení používání** této vody k přímému lidskému konzumu u těhotných a kojících žen a dětí do 7 let věku,

2. S odkazem na § 82 odst. 2 písm. t) zákona č. 258/2000 Sb. **bude** provozovatel **sledovat ukazatel** jakosti pitné vody **dusičnany a chloridy** ve zvýšené četnosti, a to **12x ročně** z výše uvedeného vodovodu pro veřejnou potřebu v obci Malé Hradisko, k ověření, zda nedochází k navyšování ukazatele dusičnanů nad limitní hodnotu stanovenou na 80 mg/l a k navyšování ukazatele chloridů nad limitní hodnotu stanovenou na 150 mg/l a k určení průměrné roční koncentrace dusičnanů a chloridů v pitné vodě,
3. S odkazem na § 5 zákona č. 258/2000 Sb., bude KHS v termínu **do 30.6.2024,** za účelem zajištění jakostní pitné vody, **předložena projektová dokumentace technologie úpravy vody** pro odstranění dusičnanů a chloridů z pitné vody ve vodovodu pro veřejnou potřebu v obci Malé Hradisko .

Odůvodnění:

Dne 7.2.2023 obdržela Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje, územní pracoviště Prostějov, Šafaříkova 2907/49, 797 20 Prostějov (dále jen „KHS“) od účastníka řízení žádost, zaevidovanou pod č.j.: KHSOC/04739/2023/PV/HOK, o určení mírnějšího hygienického limitu ukazatele dusičnany a chloridy od společnosti Moravská vodárenská, a.s., Tovární 41, 772 11 Olomouc, IČO: 61859575, provozovatele vodovodu pro veřejnou potřebu Malé Hradisko, který zásobuje pitnou vodou Obec Malé Hradisko s počtem zásobovaných obyvatel cca 336, jež nesplňuje u ukazatele dusičnany nejvyšší mezní hodnotu 50 mg/l a u ukazatele chloridy mezní hodnotu 100 mg/l, stanovenou vyhláškou č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „vyhláška č. 252/2004 Sb.“).

Přílohou žádosti je „Protokol o autorizovaném hodnocení zdravotních rizik – Vodovod Malé Hradisko, hodnocení zdravotních rizik dusičnanů a chloridů z pitné vody“ zpracovaný MUDr. Bohumilem Havlem, Větrná 9, 568 02 Svitavy, Držitel osvědčení o autorizaci k hodnocení zdravotních rizik expozice chemickým látkám v prostředí vydaného Státním zdravotním ústavem Praha pod č. 008/04, o 23 stranách z 01/2023.

Žádost obsahovala potřebné náležitosti stanovené § 3a odst. 7 písm. a) až e) zákona č. 258/2000 Sb. a hodnocení zdravotních rizik ve smyslu § 2 odst. 4 zákona č. 258/2000 Sb.

Zdejší správní úřad posoudil žádost z hlediska požadavků stanovených v § 3a odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. s přihlédnutím k § 3a odst. 5 zákona č. 258/2000 Sb.

Vodovod pro veřejnou potřebu zásobuje cca 336 obyvatel obce Malé Hradisko z prameniště, které se nachází jihozápadně od Obce Malé Hradisko. V současné době se využívá pro vodovod pro veřejnou potřebu pouze vrt o hloubce 39 m. Laboratorními rozbory byly objektivizovány hodnoty dusičnanů v rozmezí 28,2 – 56,1 mg/l v roce 2020, 25,6 – 42,1 mg/l v roce 2021, 26, 0 – 50,7 mg/l v roce 2022 a 64,1 – 74, 8 v 1/2023. Hodnoty chloridů v rozmezí 46,8 – 105 mg/l v roce 2020, 39,1 – 88,6 mg/l v roce 2021, 64,4 – 132 mg/l v roce 2022 a 89,0 – 100 v 1/2023.

Pokud se týká nápravných opatření, je v žádosti uvedeno, že po dobu tří let bude zintenzivněn monitoring ochranného pásma II. stupně prameniště Malé Hradisko se zaměřením na způsob zemědělského hospodaření na předmětných pozemcích a. VaK Prostějov, a.s., jako vlastník veřejného vodovodu Malé Hradisko, bude zpracovávat projektovou dokumentaci na vybudování technologie pro odstraňování dusičnanů a chloridů z pitné vody. KHS tímto upozorňuje na povinnosti plynoucí z ustanovení § 3a odst. 2 zákona pro provozovatele vodovodu pro veřejnou potřebu.

Z úřední činnosti je KHS známo, že provozovateli vodovodu pro veřejnou potřebu v Malém Hradisku byl určen rozhodnutím č.j.: KHSOC/07690/2018/PV/HOK ze dne 23.3.2018, v řízení dle § 3a odst. 1 písm. a) zákona č. 258/2000 Sb., mírnější hygienický limit pitné vody v ukazateli dusičnany, a to v hodnotě 80 mg/l, a to v termínu do 21.3.2021.

Dusičnany samy o sobě vykazují nízkou toxicitu a vesměs nevykazují genotoxické účinky. Nepříznivé účinky jsou dány hlavně jejich redukcí na dusitany a následnou tvorbou methemoglobinu, (modrá nemoc kojenců; dále jen „metHb"). Z pohledu akutního toxického poškození zdraví metHb je nejcitlivější skupinou populace kojenců do 3 – 4 měsíců věku (relativně vyšší příjem tekutin na jednotku tělesné hmotnosti; příprava kojenecké stravy, nápojů z pitné vody při nadlimitní koncentraci dusičnanů při současně probíhající infekci v oblasti žaludeční a střevní). Z pohledu dlouhodobých (chronických) toxických účinků jsou rizikovou skupinou zejména kojenci. Při překročení průměrné koncentrace dusičnanů nad 65 mg/l nelze chronické toxické účinky vyloučit ani u populace malých dětí, těhotných (např. ovlivnění hladiny hormonů štítné žlázy během vývoje plodu) a kojících žen, dále u lidí s genetickým defektem enzymů redukujících metHb a u lidí se sníženou žaludeční kyselostí (achlorhydrie, atrofická gastritis).

Chloridy mají nízkou akutní a krátkodobou toxicitu. Nemají karcinogenní účinek. Citlivé populační skupiny jsou dány relativně vyšším příjmem vody na jednotku tělesné hmotnosti, tedy kojenci, malé děti a kojící ženy. Zvýšený obsah chloridů v dodávané vodě z vodovodu Malé Hradisko nepředstavuje podle současných poznatků prokazatelné zdravotní riziko pro zásobované obyvatele.

KHS předmětnou žádost posoudila také s přihlédnutím k ustanovení § 3a odst. 1 a § 3a odst. 5 zákona č. 258/2000 Sb., kdy mimo jiné také přihlédla k nejistotě zpracování hodnocení zdravotních rizik, možnému vývoji jakosti pitné vody, spotřebě pitné vody k přípravě jídel a nápojů, různé tělesné hmotnosti jedince v jednotlivých věkových kategoriích, možnosti příjmu dusičnanů v potravě (zejména zelenina; vlastní produkce x nákup od soukromých zemědělců a potravinářských podniků x dovoz ze zahraničí), jakož i vliv dusitanů. Expozice z vody inhalací a přes kůži sprchováním je nevýznamná. V obci Malé Hradisko není jiná možnost zásobování obyvatel pitnou vodou.

Podmínka č. 1 je stanovena za účelem plnění § 3a odst. 8 zákona č. 258/2000 Sb., a to z důvodu zajištění informovanosti odběratelů a dalších osob v obdobném postavení. Za další osoby v obdobném postavení se pro účely tohoto řízení považují provozovatelé potravinářských podniků, vyrábějící, připravující nebo rozvážející pokrmy za účelem jejich podávání v rámci provozované hostinské živnosti, v rámci provozu škol, školských zařízení, zařízení sociálně

výchovné činnosti a v zařízeních služeb péče o dítě v dětské skupině a v rámci živnosti, jejíž předmětem je péče o dítě, v rámci zdravotních a sociálních služeb, při stravování zaměstnanců, podávání občerstvení a při podávání pokrmů jako součást ubytovacích služeb a služeb cestovního ruchu.

Podmínka č. 2 je stanovena za účelem plnění § 3a odst. 7 a § 82 odst. 2 písm.t) zákona č. 258/2000 Sb. a to z důvodu sledování vývoje koncentrace ukazatele dusičnany a chloridy.

Podmínka č. 3 je stanovena za účelem plnění § 5 zákona č. 258/2000 Sb., a to z důvodu zajištění pitné vody v obci technologií odpovídající požadavkům zákona č. 258/2000 Sb., v návaznosti na vyhlášku č. 409/2005 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky přicházející do přímého styku s vodou a na úpravu vody, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášku č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu, četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů.

Po zhodnocení předložených podkladů dospěl orgán ochrany veřejného zdraví k závěru, že jsou dány podmínky pro určení mírnějšího limitu výše uvedeného ukazatele pitné vody.

Při svém rozhodování vycházel orgán ochrany veřejného zdraví z podkladů, kterými jsou následující dokumenty:

1. Žádost o stanovení mírnějšího hygienického limitu obsahu dusičnanů a chloridů v pitné vodě pro zásobování vodovodu Malé Hradisko ze dne 7.2.2023 zaevidovaná pod č.j. KHSOC/04739/2023/PV/HOK,
2. Protokol o autorizovaném hodnocení zdravotních rizik – Vodovod Malé Hradisko, hodnocení zdravotních rizik dusičnanů a chloridů z pitné vody“ zpracovatel: MUDr. Bohumil Havel, Větrná 9, 568 02 Svitavy, Držitel osvědčení o autorizaci k hodnocení zdravotních rizik expozice chemickým látkám v prostředí vydaného Státním zdravotním ústavem Praha pod č. 008/04, 23 stran, datum: 01/2023,
3. laboratorní rozbory vzorků pitné vody od roku 2020 do roku 2023 – k nahlédnutí v centrální registru vod „Informačním systému pro monitorování kvality dodávané pitné vody a kvality rekreační vody (IS PiVo)“,
4. Záznam o usnesení poznamenaném do spisu ze dne 6.3.2023 zaevidovaný pod č.j.: KHSOC/04739/2023/PV/HOK,
5. Rozhodnutí KHS č.j.: KHSOC/07690/2018/PV/HOK ze dne 23.3.2018 – k nahlédnutí ve spisovně KHS.

Poučení o odvolání:

Podle § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, se lze proti tomuto rozhodnutí odvolat ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení, a to na Ministerstvo zdravotnictví České republiky v Praze, podáním na Krajské hygienické stanici Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci, územní pracoviště Prostějov, Šafaříkova 2907/49, 797 20 Prostějov.

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE OLOMOUCKÉHO KRAJE se sídlem v Olomouci -99-

Mgr. Kateřina Galdová, Ph.D.
vedoucí oddělení hygieny obecné a komunální Prostějov

Rozdělovník:

1. KHS - spis
2. Účastník řízení - osobní převzetí
3. Ministerstvo zdravotnictví, Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2 – ID DS: pv8aaxd